

Broj: 03-04-202-6/2026
Sarajevo, 06.07.2026. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom

gosp. Almedin Aliefendić, poslanik ✓
gosp. Ivan Miličević, sekretar

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno: 07-07-2026			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02 -	326	/26

Predmet: Odgovor na zahtjev

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: 05-19-556/26 od 03.07.2026. godine, koji sadrži odgovor na Zahtjev, koji je podnio Almedin Aliefendić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

dr. sc. Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

5397

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FBiH MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 05-19-556/26
Sarajevo, 03.07.2026. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
n/r Edita Kalajdžić, tajnik/sekretar Vlade Federacije BiH

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO:		03-07-2026	
Organizaciona jedinica	Klasifikacija	Redni broj	Broj priloga
03-04-202-6/2026			

PREDMET: Odgovor na zastupničko pisanje: dostavlja se
Veza: Vaš broj: 03-04-202-6/2026 od 05.06.2026. godine

Poštovani,

Almedin Aliefendić, zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je slijedeće zahjete:

1. PRIVREMENA OBUSTAVA uvoza i suspaljivanja komunalnog otpada (tarifni broj 38251000, RDF/SRF) u svim industrijskim postrojenjima na području Federacije BiH, do okončanja nezavisne, sveobuhvatne analize hemijskog sastava uvezenog materijala i procjene zdravstvenih i ekoloških rizika.

Odgovor: Proces suspaljivanja alternativnih goriva (RDF/SRF) u Tvornici cementa d.o.o. Kakanj vrši se na osnovu važeće okolinske dozvole broj: UPI 05/2-02-19-5-144/21 od 06.12.2021. godine, a u Lukavac Cementu d.o.o. Lukavac na osnovu okolinske dozvole broj: UI05/2-02-19-5-275/21 MK od 18.03.2022. godine kojima su propisani uvjeti rada postrojenja, uključujući obavezu provođenja monitoringa emisija i poštivanja propisanih graničnih vrijednosti emisija zagađujućih materija.

Uvjeti za rad postrojenja koja vrše spaljivanje i suspaljivanje otpada uređeni su Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/05 i 102/12), kojim su definisane granične vrijednosti emisija za cementare koje koriste otpad kao gorivo. Pored toga, korištenje alternativnih goriva u cementnoj industriji uređeno je i najboljim raspoloživim tehnikama (BAT), koje podrazumijevaju primjenu odgovarajućih tehnoloških mjera, kontrolu procesa i kontinuirani monitoring emisija.

Operater je dužan osigurati da korištenje alternativnih goriva ne dovodi do prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija niti do ugrožavanja okoliša i zdravlja ljudi. Federalno ministarstvo okoliša i turizma prati izvršavanje obaveza propisanih okolišnom dozvolom putem izvještaja o monitoringu i drugih mehanizama nadzora predviđenih važećim propisima. Eventualno preispitivanje uvjeta za korištenje alternativnih goriva ili izmjene režima rada postrojenja provodi se u skladu sa rezultatima monitoringa i važećim zakonskim propisima.

Nadalje bitno je naglasiti da RDF/SRF koji se uvozi u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH se uvozi kao otpad i to neopasni otpad, koji je kao takav definisan u EU i Bosni i Hercegovini u skladu sa Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05) kao gorivo iz otpada ključnog broja 19 12 10.

Procedura uvoza RDF/SRF-a iz Evropske unije je definisana Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24), Odlukom o ratifikaciji Konvencije o kontroli prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju („Službeni glasnik BiH“, broj: 31/00)– Bazelska konvencija, Pravilnikom o prekograničnom prometu otpada („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/11, 39/15, 25/19 i 19/21) i Zakonom o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98, 48/99 i 61/22) uz poštovanje Uredbe (EZ) br. 1013/2006 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 14.06.2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 2006). Saglasnosti za uvoz goriva iz otpada RDF/SRF-a koje su izdate od strane ovog ministarstva su izdate u skladu sa prethodno pomenutim procedurama.

Svaka pošiljka goriva iz otpada (RDF/SRF) koja se uvozi u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH mora zadovoljavati normu: **Čvrsta prerađena goriva - Specifikacija i klase (BAS EN 21640 ili druge kompatibilne norme)**, a hemijska analiza se radi **za svaku Notifikaciju** (dozvolu za prekogranični promet otpada) posebno i ista mora biti urađena od strane ovlaštene laboratorije iz EU. Pored navedenog, u cementarama u Federaciji BiH postoje laboratorije koje vrše analize kvaliteta, klase RDF/SRF u skladu sa internim procedurama, te ukoliko postoji odstupanje od klase RDF/SRF pokreće se postupak povrata istog u državu iz kojeg je pošiljka otpremljena.

Hemijskim analizama koje se rade u skladu sa standardom BAS EN 21640 određuju su slijedeći parametri na osnovu kojih se i određuje kvalitet i klasa RDF/SRF: kalorijska vrijednost, sadržaj hlora, sadržaj žive. Pored navedenog radi se analiza minimalno i sljedećih parametara: Kadmij (Cd), Hrom (Cr), Kobalt (Co), Bakar (Cu), Olovo (Pb), Mangan (Mn), Nikal (Ni), Talij (Tl) i Kalaj (Sn). Dakle rade se analize teških metala, te hlora, sumpora, PCB, PAH jedinjenja i PCDD/F.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije utvrdilo okolnosti koje bi, na osnovu raspoloživih podataka, rezultata monitoringa i važećih dozvola, ukazivale na potrebu donošenja mjere privremene obustave suspaljivanja alternativnih goriva u predmetnim postrojenjima.

2. NALOG tvornicama cementa Lukavac Cement d.o.o. Lukavac i HM Cement BiH d.d. Kakanj da obustave uvoz i spaljivanje navedenog otpada dok se ne urade nezavisne hemijske analize koje uključuju analizu teških metala (živa, kadmij, olovo, arsen), halogenih jedinjenja, PCB-A, PAH-ova, dioksina i furana.

Odgovor: Prema Zakonu o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) i Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/21 i 74/22) definisane su ključne zakonske obaveze za operatora postrojenja i to: posjedovanje okolinske dozvole, poštivanje graničnih vrijednosti emisija, pridržavanje propisanog načina rada postrojenja, monitoring i izvještavanje.

Način, postupak, učestalost i metodologija mjerenja emisija zagađujućih materija, izbor mjerne opreme, izvođenje mjerenja kao i obrada mjernih rezultata provodi se u skladu sa Pravilnikom o monitoringu zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/14). U skladu s ovim Pravilnikom i standardom BAS EN 14181:2016-Emisija iz stacionarnih izvora, osiguranje kvaliteta rada automatskih mjernih sistema, vrši se redovno umjeravanje automatskog mjernog sistema u skladu sa QAL-2 najmanje jednom u tri godine od strane akreditovane institucije, te se jednom godišnje provodi procedura AST.

Ograničenje emisija u zrak iz postrojenja definisano je Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/05) u slučaju korištenja uglja kao energenta za proizvodnju klinkera.

U slučaju suspaljivanja alternativnog goriva, obaveze operatora su regulirane Pravilnikom o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada ("Službene novine Federacije BiH" broj 12/05 i 102/12), prilog 11, točka 11.1 Posebne odredbe za cementne peći u kojima se vrši suspaljivanje otpada i direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IPCC - integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) i

uključuju obavezu periodičnog monitoringa teških metala, te dioksina i furana na ispustu rotacione peći od strane ovlaštene institucije, akreditirane u skladu sa BAS EN ISO 17025:2018.

Ovim pravilnikom zahtijevana je i obaveza instaliranja automatskog mjernog sistema (AMS) na glavnom dimnjaku rotacione peći za kontinuirano praćenje emisija na ovom ispustu. Mjerenje emisija iz dimnjaka industrijskog postrojenja vrši ovlaštena institucija TQM d.o.o. Lukavac, akreditovana u skladu sa BAS EN ISO/IEC 17025:2018, a prema planu monitoringa navedenim u važećim okolinskim dozvolama kako slijedi:

- Parametri: prašina, NO_x, SO₂, CO, TOC, HCl i HF 1x godišnje;
- Parametri Hg, Cd i Tl, As, Co, Sb, V, Cu, Cr, Mn, Ni i Pb zajedno, zatim PCDD/PCDF (dioksini i furani) zajedno sa vlagom, apsolutnim pritiskom dimnih plinova, brzinom, temperaturom i volumnim sadržajem CO₂ i O₂ mjere 2x godišnje.

Jednom godišnje se također vrše i mjerenja kvaliteta zraka, buke, kao i pojedinačna mjerenja na svim otprašivačima.

Na osnovu člana 22. i 23. Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/14) vrši se nadzor nad redovnim održavanjem, provjerom i kontrolom stabilnosti te ocjena usklađenosti automatskog mjernog sistema (AMS) od strane inspekcijskog tijela. Ocjenjivanje usklađenosti sistema vrši se u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17020 i BAS EN 14181.

Mjerenje emisija iz rotacione peći se vrši dvojako:

- Kontinuirani monitoring (7/24 i 365 dana u godini) vlastitom opremom AMS – Automatski Monitoring Sistem, koji podliježe redovnom održavanju i servisima od strane proizvođača iz Njemačke, kao i redovnoj kontroli, umjeravanju i inspekciji od strane laboratorije koja je ovlaštena od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma i akreditovana od strane nacionalnog akreditacionog tijela (BATA). Redovno se provodi kontrola AMS-a prema QAL2 i AST procedurama (BAS EN 14181), te Test funkcionalnosti i Inspekcija sistema (BAS EN ISO 17020);
- Redovni periodični monitoring svih parametara i emisija u zrak od strane ovlaštene i akreditovane laboratorije (jednom godišnje, osim za teške metale i PCDD/F koji se rade dva puta godišnje). Ovdje je bitno napomenuti da se prema zakonskim zahtjevima i normama EU mjerenje teških metala, te dioksina i furana radi jednom u dvije godine.

Prema informacijama kojima raspolaže ovo Ministarstvo u Tvornici Cementa Kakanj d.o.o. Kakanj u posljednje tri godine provedena su 24 (dvadesetčetiri) inspekcijska nadzora. U Lukavac Cementu d.o.o. Lukavac u posljednje tri godine bilo je 20 inspekcijskih nadzora. Svi nalazi vezano za upotrebu RDF/SRF-a i emisije u zrak su bili uredni. Inspekcijski nadzori, u pravilu, provode se bez prethodne najave.

Odluke o uvođenju mjera ograničenja ili obustave rada postrojenja donose se na osnovu rezultata monitoringa, nalaza nadležnih organa i drugih relevantnih činjenica utvrđenih u postupcima propisanim važećim zakonskim normama.

Na osnovu raspoloživih podataka i rezultata monitoringa, Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije utvrdilo okolnosti koje bi predstavljale osnov za izdavanje naloga o obustavi korištenja alternativnih goriva u navedenim postrojenjima.

3. POKRETANJE POSTUPKA revizije okolišnih dozvola izdatih navedenim tvornicama cementa za korištenje alternativnih goriva, sa posebnim osvrtom na usklađenost s propisanim graničnim vrijednostima emisija koji se primjenjuju na postrojenja za spaljivanje otpada.

Odgovor: Pokretanje postupka revizije okolišnih dozvola definisano je članom 94. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) na način da nadležno ministarstvo ponovno razmatra, revidira uslove definisane u okolinskoj dozvoli i vrši izmjenu okolinske dozvole *ako zagađenje koje stvara pogon i postrojenje prelazi granične vrijednosti utvrđene u okolinskoj dozvoli, ako je došlo do znatnih promjena u najboljim raspoloživim tehnikama koje omogućavaju znatno smanjenje emisija, ili ako sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva upotrebu drugih tehnologija.*

Obzirom na period važenja okolinskih dozvola od pet (5) godina, Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u okviru postupka njihove redovne obnove, koji se u narednom periodu očekuje, izvršiti preispitivanje njihovog sadržaja, uz uvažavanje rezultata monitoringa, nadzora nad radom postrojenja i važeće pravne regulative.

U tom okviru posebno će se razmotriti usklađenost propisanih uvjeta rada sa važećim graničnim vrijednostima emisija za postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada, kao i primjena najboljih raspoloživih tehnika (BAT).

U vezi sa prijedlogom za proširenje obima monitoringa, uključujući dioksine, furane i benzen, ističemo da se parametri, obim i učestalost monitoringa utvrđuju okolinskom dozvolom u skladu sa važećim propisima i najboljim raspoloživim tehnikama za predmetnu djelatnost.

4. NALOG za uvođenje kontinuiranog proširenog, javno dostupnog monitoringa emisija (PM10, PM2.5, NO_x, SO₂, HCl, HF, CO, dioksini i furani, PCB/PCT i teški metali) u postrojenjima tvornica cementa u Kaknju i Lukavcu.

Odgovor: U vezi sa uvođenjem proširenog i javno dostupnog kontinuiranog monitoringa dodatnih parametara, uključujući PM10, PM2.5, NO_x, SO₂, HCl, HF, CO, dioksine i furane, PCB/PCT i teške metale, Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u okviru postupka obnavljanja okolinskih dozvola razmotriti potrebu daljeg unapređenja sistema monitoringa, u skladu sa važećom pravnom regulativom, tehničkim mogućnostima i primjenjivim BAT zaključcima.

5. PROVOĐENJE STUDIJE zdravstvenih rizika za lokalno stanovništvo u Kaknju i Lukavcu, s fokusom na dugoročne efekte izloženosti emisijama nastalim suspaljivanjem komunalnog otpada u cementarama.

Odgovor: U vezi sa prijedlogom za provođenje studije zdravstvenih rizika za lokalno stanovništvo na području Kaknja i Lukavca, s fokusom na dugoročne efekte izloženosti emisijama iz postrojenja koja koriste alternativna goriva, potrebno je napomenuti da pitanja procjene uticaja na zdravlje stanovništva spadaju u nadležnost institucija zdravstvenog sektora, u saradnji sa nadležnim organima za zaštitu okoliša, te se mogu realizovati kroz posebne programe, studije ili projekte u skladu sa važećim propisima.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu,
- a/a

